

Bred fremstilling av psykiatri

Simonsen E, Møhl B, red.

Grundbog i psykiatri

959 s, tab, ill. København: Hans Reitzels

Forlag, 2010. Pris DKK 598

ISBN 978-87-412-5025-0

Målgruppen er «personer, der skal tilegne seg faget, men også som en oppdatering for professionelle». Medisinstudenter eller leger nevnes ikke spesielt, men boken er åpenbart også myntet på den medisinske profesjonen.

Den er bygd opp omkring seks hovedområder: Først er det en innledning der man bekjentgjør og redegjør for et bio-psykososialt ståsted med personligheten som dreiepunkt. Så følger de fem neste områdene: den psykiatriske undersøkelsen, kliniske beskrivelser av psykiatriske lidelser, behandlingsmetoder, spesielle pasientpopulasjoner og forholdet mellom psykiatri og samfunn. I alt er det 51 kapitler som alle innledes med en klinisk vignett egnet til å sensibilisere leseren på tema. De fleste kapitlene avsluttes med en oversikt over anvendt litteratur og anbefalt videre lesning. Hvert kapittel har en til to forfattere med i alt 38 bidragsyttere. Boken har likevel fått et enhetlig preg. Språket er lettlest dansk med en naturlig bruk av bokser og figurer, noe som letter lesningen. Utformingen er relativt kompakt, men likevel delikat.

Forfatterne pretenderer å sette det enkelte menneske i sentrum – i motsetning til et reduksjonistisk menneskesyn der tanker, følelser og handlinger reduseres til kjemiske prosesser, og der den kunnskap vi har på gruppenivå, i for stor grad får dominere vår tilnærming til den enkelte. Perspektivet er tidsriktig, men det halter noe i kapitlet om det psykiatriske intervjuet, der man søker å personkarakterisere ulike diagnostiske grupper. Det er unødvendig og kan virke stigmatiserende.

De to første avsnittene (ca. 200 sider) favner bredt og gir et godt grunnlag for kritisk forståelse av de mer klinisk orienterte avsnittene. Forfatterne tenderer til å vektlegge psykodynamisk tilnærming, men man

presenterer alle de vanligste psykoterapeutiske retningene der det er relevant, og i et eget kapittel om psykoterapi drøfter man om det er spesifikke eller uspesifikke faktorer som virker. «Personlighetsforstyrrelser» drøftes også som meningsfullt begrep. Disse eksemplene har jeg tatt med for å illustrere at man legger opp til en reflekterende holdning til et fag der kunnskapsgrunnlaget ennå kan være tynt. Det hadde vært å ønske samme type tilnærming til bipolar lidelse, men her redegjør man kun for type I og II uten å drøfte et utvidet bipolart spekter. Det burde vært gjort. En annen åpenbar mangel er at det ikke er et eget kapittel om forebyggende psykiatri. Sentrale områder som krise- og katastrofe-psykiatri og tidlig intervensjon ved psykose blir heller ikke behandlet. Videre nevner man psykoedukasjon og pårørendesamarbeid kun sporadisk.

Alt i alt presenterer man imidlertid faget imponerende bredt, og boken vil kunne konkurrere godt med tilsvarende bøker og gå inn som standard læreverkt. Den er også egnet som oppslagsverk.

Terje Øiesvold
Bodo

Grundbog om personlighetspsykiatri

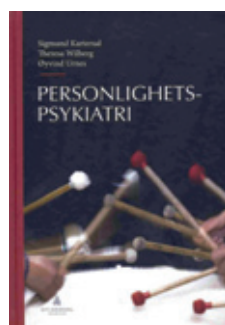
Karterud S, Wilberg T, Urnes Ø.

Personlighetspsykiatri

538 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2010.

Pris NOK 685

ISBN 978-82-05-39210-6

Denne nye lærebog er skrevet av tre overleger fra Avdeling for Personlighetspsykiatri ved universitetssykehuset i Oslo, Ullevål. De henvender sig primært til psykiatere og kliniske psykologer og den

prægraduate undervisning i disse fagområder, men definerer sig på omslaget med en appel til en langt bredere læserkrets. Bogen er delt op i fem dele: en bred indføring i det

bio-psyko-sociale grundlag for personlighetspatologi, en grundig gennemgang af DSM personlighetsforstyrrelserne (rig på referencer!), personlighetspatologi ved symptomtilstande, en glimrende oversigt over norskoversatte instrumenter til personlighetsudredning samt anvisning af evidensbaserede og ligeværdige behandlingsmetoder af patienter med personlighetsforstyrrelser. Bogen adskiller sig fra andre kliniske lærebøger ved at man giver forholdsvis meget plads til den grundlæggende indføring i teori og begrebsafklaring, et «patchwork» på hele 15 kapitler, som også indbefatter refleksjoner om betydning af evolutionsteori og idehistorie for personlighetspsykiatri samt et forsøg på integration af de mange fragmenter. Bedst gennemarbejdet står et fint illustreret kapitel om neurobiologien bag personlighetspatologi. I kapitel om syndromer savner man en gennemgang af personlighetspatologi ved andre tilstande, f.eks. somatisering, generaliseret angst, panikangst, psykogene psykoser («den præmorbid psykose») og tilbagevendende depressioner.

Man retter sig primært mod behandling i sygehussvæsenet, men man kunne med fordel have mere fokus på de retspsykiatriske problemstillinger, den vanskelige patient i almen praksis og i liaisonpsykiatri samt i sosialsvæsenet, hvor mange patienter med manglende sociale kompetencer forbliver udiagnostisert og dermed aldrig får et behandlingstilbud.

Overlegerne gjør sig på baggrund af deres grundige vitenskapelige undersøgelser og lang klinisk erfaring også nogle overvejelser om hvilke endringer, der kunne være ønskelige i DSM-V og ICD-11.

Dette er en fin dokumentation for det gjennom tiderne sterke norske bidrag til international forskning af personlighetsforstyrrelser, som for mange år siden blev initieret af især af Per Vaglum og Svenn Torgersen.

Titlen er neppe set før og er vel fra forfatterens side et ønske om at markere et paradigmeskift, så klinikere bedre kan få øje på «the person behind the illness» og verdien af den nødvendige utredning for personlighetspatologi, også ved symptomtilstande.

Bogen anbefales meget varmt til klinikere, som ønsker en oppdatering af, hvad en særskilt akse II i DSM-III tilbake fra 1980 gjennom 30 år har affødt af forskning og klinisk erfaring i behandling af personlighets-